

ความสำคัญของระบบบำบัดน้ำเสีย

น้ำเป็นแหล่งทรัพยากร ที่มีการใช้ซ้ำหลายครั้งจนเวียนเป็นวัฏจักร และ มีกระบวนการ ทำให้สะอาดโดยตัวมันเอง แต่กระบวนการนี้ก็มีขีดความสามารถจำกัดในแต่ละแห่ง น้ำ ดังนั้นการบำบัดน้ำเสียจึงเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่ง ที่จะช่วยลดผลกระทบของแหล่งน้ำในการทำความสะดวกของตัวเอง ตามธรรมชาติ และช่วยป้องกันมิให้สารมลพิษปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา

การบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองปากช่อง

งานบำบัดน้ำเสีย กองช่างเทศบาลเมืองปากช่องได้ ดำเนินการวิเคราะห์การบำบัดน้ำเสีย ในเขตเทศบาล โดยมีปริมาณน้ำเสียเข้าระบบรายเดือน 80,000 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน ปริมาณน้ำเสียเข้าระบบเฉลี่ยต่อวัน 2,000 ลูกบาศก์ต่อวันทำการเปิดระบบจากการตรวจวัดน้ำเข้าระบบจนเต็มของน้ำเข้าต่อวัน แต่ละบ่อแล้ว หากคำนวณปริมาณน้ำเข้าทั้งหมดตรวจวัดมีน้ำเข้า ประมาณวันละ 2,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งสามารถรองรับการบำบัดน้ำเสียจากอาคารและบ้านเรือน ได้อย่างเพียงพอ เพราะเทศบาลเมืองปากช่อง ได้มีสถานีบำบัดน้ำเสียได้ถึง 4 สถานี ซึ่งสถานีสุดท้ายจะเป็นบ่อฝัง ขนาดใหญ่ ที่จะบำบัดน้ำเสียได้ใช้วิธีการฆ่าเชื้อโรค ก็ที่จะนำกลับไปได้ เช่นทางเกษตรก็สามารถนำไปรดน้ำพืชผัก สวนผลไม้ได้ ฯลฯ

การทำบ่อบำบัดน้ำเสีย

เทศบาลเมืองปากช่องได้ ประกาศเทศบัญญัติเทศบาลเมืองปากช่อง เรื่องการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.2549 กำหนดให้อาคารสร้างบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสียทุกหลัง ก่อนจะไหลลงสู่คู คลอง แม่น้ำ

ระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับอาคารและบ้านเรือน มีหลายประเภท ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

- ตะแกรงดักขยะ - บ่อเกรอะ
- บ่อดักไขมัน - บ่อซึม

ในที่นี้เราจะกล่าวถึงเฉพาะ ตะแกรงดักขยะ และบ่อดักไขมัน เท่านั้น ซึ่งเป็นระบบบำบัดอย่างง่าย ๆ ที่เราสามารถทำเองไว้ใช้ในอาคารบ้านเรือนได้ ส่วนบ่อเกรอะและบ่อซึมนั้นหน้าที่ ในการสร้างส่วนใหญ่จะเป็นของผู้รับเหมาก่อสร้างมากกว่า เราคงทำกันเองไม่ไหว หรือบางท่านอาจจะซื้อถังเกรอะ ดังซึมสำเร็จรูป จากทางร้านค้าที่ขายสินค้าประเภทสุขภัณฑ์ก็ได้

โครงการรณรงค์ติดบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสีย

เทศบาลเมืองปากช่อง จึงขอเชิญชวนร่วมกันติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสีย เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแม่น้ำลำคลองเพราะเทศบาลเมืองปากช่อง มีสถานีบำบัดน้ำเสีย ที่ครบวงจรและได้มาตรฐานไว้ในกาารรองรับเพียงพอ จึงขอความร่วมมือช่วยกันติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้ปากช่องเป็นเมืองน้ำที่ใส .....

สอบถามและขอรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โทร 0-4431-2037, 0-4431-2038 FAX 0-4431-3040

กองช่างเทศบาล ต่อ 215

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ต่อ 106

จัดทำโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เทศบาลเมืองปากช่อง
หน่วยบำบัดน้ำเสีย กองช่าง เทศบาลเมืองปากช่อง

การบำบัดน้ำเสีย

สำนักงานเทศบาลเมืองปากช่อง

จัดทำโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เทศบาลเมืองปากช่อง
หน่วยบำบัดน้ำเสีย กองช่าง เทศบาลเมืองปากช่อง

ลักษณะของน้ำ

น้ำเสีย

หมายถึง น้ำที่มีสิ่งเจือปนต่างๆ มากมาย จนกระทั่งกลายเป็นน้ำที่ไม่เป็นที่ยอมรับ และน่ารังเกียจของคนทั่วไป ไม่เหมาะสมสำหรับใช้ประโยชน์อีกต่อไป หรือถ้าปล่อยลงสู่ลำน้ำธรรมชาติ ก็จะทำให้คุณภาพน้ำของธรรมชาติเสียหายนะ

น้ำเสียชุมชน

หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และกิจกรรมที่เป็นอาชีพ ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากการประกอบอาหารและชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งหลายภายในครัวเรือน และอาคารประเภทต่างๆ เป็นต้น

ผลกระทบของน้ำชุมชนต่อสุขภาพอนามัย

โดยทั่วไปเชื้อโรค ที่พบในน้ำเสียที่ก่อให้เกิดโรคต่อมนุษย์ได้ มี 4 ชนิด คือ แบคทีเรีย ไวรัส โปรโตซัว และพยาธิ ซึ่งองค์การอนามัย (WHO) ได้จำแนกเชื้อโรคตามลักษณะการติดต่อออกเป็น 6 ประเภท

ประเภทที่ 1 การติดเชื้อโรคไวรัส และโปรโตซัว สามารถทำให้เกิดโรคได้ แม้ว่าจะได้รับเชื้อเพียงเล็กน้อย และสามารถติดต่อได้ง่าย ซึ่งการปรับปรุงระบบสุขาภิบาลเพียงอย่างเดียว จะยังไม่พอ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพควบคู่กันด้วย

ประเภทที่ 2 การติดเชื้อจากแบคทีเรีย จะต้องได้รับเชื้อในปริมาณที่มากพอ จึงจะทำให้เกิดโรคได้ แต่ติดต่อกับบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้ยาก เชื้อนี้มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม และสามารถแพร่พันธุ์ได้ดีในที่ที่เหมาะสม ซึ่งการปรับปรุงระบบสุขาภิบาลเพียงอย่างเดียวจะไม่พอ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพควบคู่กันด้วย

ประเภทที่ 3 เชื้อชนิดนี้ทำให้เกิดโรคได้ทั้งในระยะแฝงและระยะฝังตัว ได้แก่ พยาธิ ซึ่งไม่สามารถติดต่อจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้โดยตรง แต่ต้องการสถานที่และสภาวะที่เหมาะสมเพื่อเจริญเติบโตเป็นตัวพยาธิและเข้าสู่ร่างกายได้ ดังนั้นการจัดการระบบสุขาภิบาลที่ดี เช่น การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญ จึงเป็นการป้องกันมิให้มีสิ่งขับถ่ายปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม

ประเภทที่ 4 พยาธิตัวตืดอาศัยอยู่ในลำไส้คน พยาธิจะปนออกมากับอุจจาระ ถ้าการกำจัดขับถ่ายไม่เหมาะสม ก็จะทำให้สัตว์จำพวกโค กระบือ และสุกร ได้รับพยาธิจากการกินหญ้าที่มีพยาธิเข้าไป

ซึ่งพยาธิชนิดนี้เมื่อเข้าไปในร่างกายสัตว์และจะกลายเป็นซิสต์ และฝังตัวอยู่ตามกล้ามเนื้อ คนจะได้รับพยาธิโดยการรับประทานเนื้อสัตว์ดิบ ๆ ดังนั้นการจัดการระบบสุขาภิบาลที่ดี เช่น การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อป้องกันมิให้มีสิ่งขับถ่ายปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม

ประเภทที่ 5

พยาธิที่มีบางระยะของวงจรชีวิตอยู่ในน้ำ โดยพยาธิเหล่านี้จะมีระยะติดต่อคนที่อาศัยอยู่ในน้ำ โดยจะเข้าสู่ร่างกายคนโดยการไชเข้าทางผิวหนังหรือรับประทาน

สัตว์น้ำที่ไม่ได้ทำให้สุก ดังนั้นการจัดการระบบสุขาภิบาลที่ดี จึงเป็นการป้องกันมิให้พยาธิเหล่านี้ปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม

ประเภทที่ 6 การติดเชื้อโดยมีแมลงเป็นพาหะ แมลงที่เป็นพาหะที่สำคัญ ได้แก่ ยุง แมลงวัน โดยยุงพวก Culex pipines จะสามารถสืบพันธุ์ได้ในน้ำเสีย โดยยุงจะติดไปกับตัวแมลง เมื่อสัมผัสอาหาร เชื้อก็จะปนเปื้อนกับอาหาร ดังนั้นการจัดการระบบสุขาภิบาลที่ดีจึงเป็นการป้องกันพาหะเหล่านี้

ดังนั้น แนวทางหนึ่งในการควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค คือจะต้องจัดระบบสุขาภิบาลตั้งแต่ระดับครัวเรือนไปจนถึงระดับชุมชนให้ถูกต้องเหมาะสม และจะต้องมีระบบการจัดการและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่สามารถ กำจัดเชื้อโรคในน้ำทิ้งได้ก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

